Έχεις... ταμπού; (Κ. Γ. Παπαδημητρακόπουλος)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 30 Σεπτεμβρίου, 2012

Ἡ λέξη προέρχεται ἀπὸ τὴν Ἀγγλικὴ «taboo» καὶ εἶναι ἐξευρωπαϊσμὸς ἀντίστοιχου Πολυνησιακοῦ ὅρου. Πρόκειται γιὰ κάθε πρόσωπο ἢ ἀντικείμενο ποὺ θεωρεῖται φορέας κάποιας ὑπερφυσικῆς δύναμης, λατρεύεται, ἀντικρίζεται μὲ δέος καὶ ἀπαγορεύεται νὰ τὸ πλησιάσουμε! Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἔννοια «ταμποὺ» ἦταν συνηθισμένη στοὺς πρωτογόνους.

Μάλιστα στὶς κοινωνίες τῶν πρωτογόνων ὡς «ταμποὺ» χαρακτήριζαν πράξεις ποὺ ἔπρεπε ν' ἀποφεύγονται, ἀντικείμενα ποὺ δὲν ἔπρεπε ν' ἀγγίζονται ὡς ἱερὰ κλπ.

Ἔφθασαν ἔτσι στὸ σημεῖο τὰ «ταμποὺ» νὰ ρυθμίζουν τὴ ζωὴ καὶ τὴ δράση τῶν ἀνθρώπων τῶν κοινωνιῶν αὐτῶν!

Γενικὰ ἡ λέξη δήλωνε τὶς ἀπαγορεύσεις, ποὺ ἐπέβαλλε ἡ θρησκεία ἢ ἡ μαγεία. Τὰ «ταμποὺ» συνετέλεσαν στὴ δημιουργία ἀκόμη καὶ νομοθεσίας καὶ τὴν ἐπιβολὴ τῆς δημόσιας τάξης. Σήμερα θὰ λέγαμε ἁπλὰ πὼς «ταμποὺ» σημαίνει ἠθικοκοινωνικὸς φραγμός. Χρησιμοποιεῖται μὲ τὴν ἔννοια ὁρισμένων ἠθικῶν ἀπαγορεύσεων.

Σύμφωνα μὲ τὸν Βούντ, «ταμπού», πλέον, εἶναι «*κάθε ἀπαγόρευση ἐπιβαλλόμενη ἀπὸ τὴ χρήση καὶ τὸ ἔθιμο ἢ διατυπωμένη μέσα σὲ νόμους, ν' ἀγγίζουμε ἕνα πρόσωπο, ἕνα ἀντικείμενο, νὰ τὸ κυριεύσουμε ἢ νὰ χρησιμοποιήσουμε κάποιες ἀπαγορευμένες λέξεις ἢ τρόπους συμπεριφορᾶς*».

* * *

Σήμερα ὅσοι λένε «δὲν ἔχω ταμποὺ» ἐννοοῦν πὼς δὲν ὑπάρχει γι' αὐτοὺς τίποτα τὸ ἀπαγορευμένο, δὲν ἔχουν κανένα φραγμό, τίποτα δὲν τοὺς προκαλεῖ δέος. Οὔτε πρόσωπα, οὔτε ἰδέες, οὔτε ἀρχές!

Κάνουν ἆραγε σωστά; Αὐτὸ εἶναι τὸ καίριο ἐρώτημα. Κι ἡ ἀπάντηση δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τούτη:

Ἐξαρτᾶται πῶς τὸ βλέπουν. Ἂν κυριολεκτοῦν στὸν ὅρο ἢ ὄχι. Ἂν προχωροῦν καὶ πέραν αὐτοῦ, ὁπότε τὰ ἀπορρίπτουν συλλήβδην ὅλα.

Γιατί ἀφοῦ τὸ λεγόμενο «ταμποὺ» προέρχεται ἀπ' τοὺς πρωτογόνους, δέσποζε στὶς κοινωνίες τους, κατεύθυνε τὴ συμπεριφορά τους καὶ πήγαζε ἀπ' τὶς πρωτόγονες εἰδωλολατρικὲς θρησκεῖες τους ἢ τὶς παγανιστικὲς συνήθειές τους καὶ τὴ μαγεία, ὁπωσδήποτε εἶναι ἀπορριπτέο. Δὲν τὸ συζητᾶμε!

Γιατί περιέβαλλαν κάτι μὲ ἱερότητα, νόμιζαν πὼς ἦταν ἱερό, ὁπότε καὶ τοὺς προκαλοῦσε δέος, χωρὶς νὰ ξέρουν τὸ λόγο. Τὰ «ταμπού», ὅπως καὶ τὰ «τοτὲμ» (οἱ ἄγριες ἐκεῖνες φιγοῦρες, ποὺ ἔφτιαχναν, γιὰ νὰ ἐμποδίζουν τὰ κακὰ πνεύματα, γιὰ νὰ τοὺς βλάψουν!), ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς ἄγνοιάς τους!

Γιὰ παράδειγμα, τέτοιες εἶναι σήμερα οἱ προλήψεις καὶ οἱ δεισιδαιμονίες. Ἔχουμε περιβάλλει τὸν ἀριθμὸ 13, τὴν ἡμέρα Τρίτη ἢ τὴν Παρασκευή, τὴν μαύρη γάτα κλπ., μ' ἕνα μυστήριο ἀνεξήγητο. Τὸ γιατί αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὶ οἱ ἀριθμοί, οἱ ἡμέρες, τὰ ζῶα ἢ καὶ τὰ ἀντικείμενα εἶναι δυνατὸν νά προκαλέσουν κακό, μὲ ποιὲς δυνάμεις εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπενεργοῦν βλαπτικὰ στὸν ἄνθρωπο, ἀσφαλῶς εἶναι ἀνεξήγητο. Γι' αὐτὸ καὶ χρησιμοποιοῦν ἀπὸ κοντὰ καὶ τὰ τοτέμ, ὅπως πέταλα, σκόρδα, κομμάτια ἀπὸ δέρματα ἢ τρίχες ζώων γιὰ νά... ἐξορκίσουν τὸ κακὸ καὶ νὰ τό... κρατήσουν μακριά μας!

Πόσα ἀστεῖα πράγματα τῶν πρωτογόνων, παρὰ τὴ συντριβὴ ποὺ τοὺς ἔκανε ἄνευ προηγουμένου ὁ Χριστός, γίνεται ἀγώνας, γιὰ νὰ ὑφίστανται καὶ στὶς ἡμέρες μας!

Ναί, καὶ σήμερα τὸ Εὐαγγέλιο καὶ γενικὰ ἡ Ἐκκλησία μας, μᾶς μιλοῦν, γιὰ παράδειγμα, γιὰ τὴν ἀγνότητα καὶ τὴν ἐγκράτεια. Ὅμως μᾶς λένε γιατί, γνωρίζουμε καὶ ἀπ' τὴν ἐπιστήμη τὶς θετικές τους ἐπιπτώσεις, ἀλλὰ καὶ τί συμβαίνει ἐκεῖ ὅπου καταπατοῦνται. Ὁπότε ἡ στάση μας ἀπέναντί τους, εἶναι ἀσφαλῶς θέμα γνώσης καὶ ὄχι ἄγνοιας ἢ κι ἐπειδὴ τὶς ἱεροποιήσαμε, ὁπότε καὶ δὲν πρέπει οὔτε κἄν πιὰ νὰ τὶς συζητᾶμε, ὅπως γίνεται μὲ τὰ «ταμπού».

Ὅπως καὶ νὰ τὸ κάνουμε, ἀπ' ὅποια πλευρὰ καὶ νὰ δοῦμε τὸ θέμα, τὰ «ταμποὺ» εἶναι καταδικασμένα, πρέπει νὰ καταδικάζονται.

Συνεπῶς, ἀπ' τὴ σκοπιὰ αὐτή, ὅταν λέμε «δὲν ἔχω ταμποὺ» μιλᾶμε σωστά, ἔτσι πρέπει νὰ συμπεριφερόμαστε.

* * *

Τὰ πράγματα ὅμως ἀλλάζουν, ἂν μὲ τὸ νὰ λέμε «δὲν ἔχω ταμποὺ» ἐννοοῦμε πὼς δὲν ἔχουμε κανένα ἠθικὸ φραγμό, καμμία ἀρχὴ καὶ δέσμευση, δὲν δεχόμαστε ἀπαγορεύσεις καὶ γευόμαστε ὡς τὴν τελευταία τους σταγόνα τὰ πάντα (ἐννοεῖται τὰ ἁμαρτωλὰ καὶ ἀνήθικα, ὄχι ὅμως, παράλληλα ἔστω, καὶ τὰ πραγματικὰ σωστὰ καὶ ἀληθινά).

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ αὐτοαποκαλοῦνται «ἀπελευθερωμένοι» κατὰ τὴν πλέον σύγχρονη ὁρολογία.

Τρόπος τοῦ λέγειν βέβαια, γιατί αὐτὸ τὸ ὁποῖο φρόντισαν νὰ κάνουν στὴ ζωὴ τους εἶναι ν' ἀπελευθερωθοῦν ἀπ' τὰ ἤθη καὶ νὰ δεσμευθοῦν στὰ πάθη! Νὰ ἀποβάλλουν ἀπὸ πάνω τους κάθε δέσμευση τῶν ἀρετῶν, γιὰ νὰ δεσμευθοῦν καὶ νὰ ὑπηρετοῦν ἀνελέητα τὸ μαγγανοπήγαδο τῶν παθῶν.

Γιατί τὸ ἕνα δὲν γίνεται χωρὶς τὸ ἄλλο, ξέρετε. Ὅταν φεύγει τὸ φῶς ἔρχεται τὸ σκοτάδι, δὲν ἔρχεται τό... τίποτα! Κι ὅταν φεύγουν οἱ ἀρετές, ἔρχεται ἡ διαφθορὰ καὶ ἡ ἐξαχρείωση, ἀμέσως, εἴτε τὸ θέλουμε εἴτε ὄχι!

Μ' αὐτοὺς τοὺς νέους, βέβαια, διαφωνοῦμε πλήρως. Πέραν τοῦ ὅτι στὸν πρωτογονισμὸ ποὺ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἀναγκαστικὰ πηγαίνουν, ἔρχονται κι ἕνα σωρὸ ἄλλα ταμπού, ἀλλὰ καὶ τοτέμ. Ἀπ' αὐτά, δηλαδή, ποὺ ὑποτίθεται πὼς θέλησαν νὰ ξεφύγουν!

* * *

Ἔχεις λοιπόν, καλέ μου φίλε, ... ταμπού; Κι ἂν δὲν ἔχεις, τί ἐννοεῖς ἀκριβῶς;

(Πηγή: «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΤΥΠΟΣ», 7/9/2012)